

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 16P/220/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613221919
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Baláž
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2014:7613221919.5

Rozhodnutie

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudca JUDr. Radoslav Baláž, v právnej veci mal. Y. Š., O.. XX.X.XXXX, V. F. Č.. XXX, K. M. D. Ú. P., F.G. X. R. E. F. O. X., P. T., Y. E., U. U. Š., O.. X.X.XXXX, V. F. Č.. XXX, P. K. L.. U. D., R. F. F.Y. B. X, F. O. X. R. D. Ľ. Š., O.. XX.X.XXXX, Z. V. F. Č.. XXX, Z. Č. V. P. Č.. XXX, P. K. R. M. L.. U. U.R., F..E..D., Š. XXX, X. F., M. R.: B. X, P., v konaní o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu takto

rozhodol:

Zveruje sa mal. Y. Š., O.. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená a povinná maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach a otec je povinný prispievať na výživu mal. Y. výživným vo výške 50,-- Eur mesačne počnúc od 1.1.2013, ktoré výživné je otec povinný uhrádzať k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

Zaostalé výživné zo strany otca na mal. Y. za obdobie od 1.1.2013 do 31.3.2014 v celkovej výške 750,-- Eur súd povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach po 30,-- Eur spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok v prípade neuhradenia čo i len jednej z nich.

Súd návrh matky v prevyšujúcej časti zamieťa.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Matka sa svojím návrhom zo dňa 4.7.2013 doručeným tunajšiemu súdu toho istého dňa domáhala, aby súd zveril mal. Y. do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 100,-- Eur mesačne počnúc od 1.1.2013, splatnou vždy do 15. dňa v mesiaci.

Svoj návrh odôvodnila tým, že s otcom maloletých detí majú spolu dve deti, dcéru Y., ktorá je prijatá za študentku Katolíckej univerzity v Ružomberku, má 18 rokov a býva s ňou a s mal. Y. v jednej domácnosti. Obývajú rodinný dom, za ktorý mesačne uhrádza 200,--Eur inkaso. Tiež platí za káblovú televíziu, internet, odvoz smetí elektrinu a i. Všetky výdavky spojené so zabezpečením mal. syna Y. platí ona. Otec jej na maloletého ničím neprispel. Ich manželské spolužitie je rozvrátené. Ona pracuje na turnusy v zahraničí ako opatrovateľka, domov chodí každé dva týždne. Dňa 16.12.2012 opustil otec maloletého spoločnú domácnosť a oznámil jej, že sa sťahuje k matke. Od toho času neobnovili spolužitie. Po tomto odchode ale tiež v minulosti sa v ich domácnosti odohrala situácia, ktorá bola hlavným dôvodom pre vykávanie odporcu z obydľia, ako aj podanie jej návrhu na jeho vylúčenie z užívania. Má záujem, aby súd upravil otcovi povinnosti, lebo hlavne finančné otázky boli a sú príčinou častých konfliktov. Nepredpokladá, že by otec prejavil nesúhlas s tým, aby syn Y. bol zverený do jej výchovy. Pokiaľ ide o výživné, tak považuje sumu 100,--Eur za primeranú jeho ďalším potrebám. Syn je totiž študentom Strednej odbornej školy, D. X, M.. Fyzicky je to už dospelý muž. Príjem otca je dôchodok vyplácaný

Sociálnou poisťovňou vo výške 274,--Eur ako aj renta z Českej republiky v sume 30,--Eur . Súd v konaní vedenom pod sp.zn. 4C/162/2013 zaviazal otca prispievať na výživu dospeljej dcéry sumou 40,--Eur mesačne.

Súd predvolal na pojednávania matku, otca, mal. Y. a kolízneho opatrovníka a následne vykonal dokazovanie výsluchom matky, výsluchom otca , výsluchom mal. Y., ako aj oboznámením sa s listinnými dôkazmi a pripojenými spismi, na základe čoho zistil tento skutkový stav.

Z výpovede matky vyplynulo, že trvá na podanom návrhu. Toho času s deťmi, teda s mal. Y. a dospelou dcérou Y., býva v rodinnom dome, ktorý vlastní spolu s otcom maloletého. Otec maloletého býva u svojej matky. Ona pracuje v Rakúsku na živnostenské oprávnenie ako opatrovateľka, kedy v čistom zarába okolo 525,-- Eur, s tým , že odvody si kvartálne uhrádza v Rakúsku a teda v hrubom má dojednanú odmenu 50,-- Eur na deň. Rodina, u ktorej pracuje, jej prepláca náklady na cestovné, pričom jedna cesta ju stojí 90,-- Eur. Domov na Slovensko chodí každé dva týždne, a teda dva týždne je doma s deťmi a dva týždne je v Rakúsku. Cez týždeň sú deti na internáte a cez víkend, pokiaľ je ona v Rakúsku, tak dohliada na maloletého syna jeho staršia sestra Y.. Matka v Rakúsku nemá žiadne náklady na ubytovanie a stravu , keďže tieto jej prepláca rodina. Pokiaľ ide o náklady doma na domácnosť, tie podľa jej vyjadrenia predstavujú sumu 70,78 Eur na elektriku a vodu, Kúria drevom a to stojí 600,-- Eur ročne. Ďalej uhrádza deťom životné poisťky a to dcére v sume 13,21 Eur mesačne a synovi 23,38 Eur mesačne. Tomu tiež v septembri uhrádzala internát v sume 66,-- Eur na mesiac. Okrem toho synovi musí dávať 10,-- Eur na mesačník, cestovné a vreckové u neho týždenne predstavuje sumu 20,-- Eur. Deťom tiež necháva peniaze na stravu a obdobné výdavky na čas, keď je pracovne v Rakúsku, čo činí 50,-- Eur na jeden víkend. Syn má zdravotné komplikácie, keďže mal dvakrát úraz hlavy a musí ísť pravidelne s tým na kontroly do nemocnice. Keď sa mu zhorší zdravotný stav, tak sa mu musia zakúpiť lieky. Na mesiac predstavujú tieto výdavky sumu 10,-- Eur. Otec na syna od januára 2013 ničím neprispel. Syn sa s otcom nestretáva a to kvôli jeho agresivite a alkoholizmu. Návrh na úpravu práv a povinností nepodala skôr, lebo som musela najprv dať do poriadku udalosti, ktoré sa odohrali u nich doma, kde to u nich riešila aj polícia a museli otca maloletého vykázať z domu. Pre túto okolnosť bol otec maloletého aj trestne stíhaný. Poukázala tiež na to, že dospeljej dcére takisto musela uhrádzať náklady na školu a to sumu 320,--Eur za internát. Podľa jej výpovede otec poberá aj dôchodok z Čiech čo môže byť okolo 30-40 Eur mesačne a podľa jej vedomostí chodí tiež pracovať na fušky, kde vykonával murárske práce.

Maloletý Y. vo svojej výpovedi požiadal, aby bol zverený do starostlivosti matky. Poukázal na to, že otec je alkoholik a oni sa s ním ani nestretávajú. Naposledy sa s otcom stretol na polícii a to v súvislosti s jeho trestným stíhaním, videl ho však len z diaľky. Otec sa jemu aj celej ich rodine vyhrážal. S otcom sa preto nekontaktuje a ani otec sa nechce s ním stykať. On toho času študuje na Strednej odbornej škole v Košiciach. Cez pracovné dni prebýva na internáte kam odchádza v nedeľu večer a v piatok podvečer prichádza domov. Mama mu prispievala do školy na školné, na pracovný odev, na knižky. Vie, že za neho uhrádzala internát. Na týždeň mu poskytuje vreckové v sume 15,-- Eur, z ktorého si musí uhrádzať cestovné. Má zdravotné komplikácie, keďže v minulosti mal dvakrát otras mozgu. Momentálne na to neberie žiadne lieky a toho času už ani nenavštevuje lekára. K lekárovi ide iba v prípade, ak dostane silnú migrénu.

Otec vo svojej výpovedi súhlasil s návrhom matky, pokiaľ šlo o zverenie syna do jej osobnej starostlivosti, inak s jej návrhom nesúhlasil. Uviedol, že pokiaľ sa syn s ním nechce stretávať, tak je to jeho vec. V decembri 2012 ho nechala matka maloletého vyhostiť z domácnosti a zobrala mu aj celý jeho dôchodok, takže momentálne nemá kde bývať, pretože jeho matka nemá vysporiadaný byt a nemôže ho u seba prichýliť. Preto prespáva kde príde, po rôznych kamarátov, prípadne známych. Týmto za to chodí vypomáhať a tiež za jedlo a oblečenie, takže nie je pravdivé tvrdenie matky, že pracuje na fuškách. V zime keď nemá, kde pre nich pracovať, im uhrádza za ubytovanie a stravu sumu 200,--Eur a to tomu z tých známych , u koho momentálne prespáva. V minulosti takýto poplatok uhrádzal svojej matke, kým ešte u nej býval. Jeho príjmom je čiastočný invalidný dôchodok a tiež invalidný dôchodok z Čiech vo výške 35 Eur mesačne. Iný príjem nemá. Nevlastní žiaden hodnotnejší majetok, akurát je spoluvlastníkom domu, ktorý toho času obýva matka maloletého s deťmi a z ktorého bol vykázaný súdom. Má zdravotné komplikácie, nakoľko absolvoval protialkoholické liečenie a tiež bol na psychiatrii.

Poberá lieky migrenal, topimar, za ktoré dopláca za jedno balenie 20,-- Eur. Spláca pôžičku v sume 125,-- Eur mesačne, ktorú mu v januári 2013 požičala jeho matka v celkovej výške 1500,-- Eur. Túto použil na zakúpenie vecí a oblečenia. Splátky jej uhrádza ako môže. Z tejto pôžičky tiež spláca úver, ktorý si vzal v Slovenskej sporiteľni v celkovej výške 1000,-- Eur, ktorý spláca v mesačných splátkach po 31,-- Eur a má ho splácať v období 5 rokov. Podľa jeho vyjadrenia jeho matka bude ešte od neho chcieť zaplatiť sumu 50 000,-- Sk t.j. cca. 1660,-- Eur za pôžičku, ktorú im dala do rodinného domu, v ktorom teraz nebyva. Poukázal tiež na to, že matka maloletého má mať príjmy aj z ďalšieho jej majetku a to z prenájmu domu po svojich rodičov. Okrem mal. Y. R. Y. už inú vyživovaciu povinnosť nemá. Potvrdil, že na syna Y. od januára 2013 neuhradil žiadne výživné a to aj preto, lebo matka si na jeho výživu zobrala odo neho jeho dôchodok v decembri 2012 a tiež vybrala ich celý spoločný účet a jemu samotnému zobrala aj jeho 700,-- Eur, ktoré som na pohreb.

Z rodného listu maloletého pripojeného v spise sp.zn. 15P/53/2013 mal súd preukázané, že jeho rodičmi sú matka a otec uvedení v tomto konaní.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny F.F. O. X., P. T. z prešetrenia pomerov u mal. Y. vyplynulo, že tento spolu s matkou a dospelou sestrou Y. žije v rodinnom dome v F., ktorý postupne rekonštruujú. V domácnosti má maloletý vytvorené vhodné podmienky pre jeho zdravý rast a vývoj. Od septembra 2013 je už žiakom 2. ročníka F. D. Š., D.B. X, M.- odbor mechanik stavebno-inštalačných zariadení. Počas týždňa je ubytovaný na internáte, kde matka za neho uhrádza sumu 62,--Eur. Cestovné do školy predstavuje sumu 6,--Eur za jednu cestu, matka mu uhrádza aj MHD v sume 10,--Eur a poskytuje mu vreckové v sume 10-12,-- Eur týždenne, uhrádza mu mobil v sume 10,--Eur a poisťné štvrťročne v sume 22,--Eur. Každoročne pri nástupe do školy je potrebné synovi zakúpiť školské potreby, ako aj pomôcky, uhradiť poplatky za ZRPŠ. Syn má zdravotné problémy a pravidelne navštevuje neurológa.

Zo správ Ú. P., F. X. R. E. F.F. O. X., P. T. tiež vyplynulo, že matka maloletého nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie a nie je ani poberateľkou žiadnych štátnych sociálnych dávok, príp. dávky v hmotnej núdzi. Matka nie je poberateľkou prídavku na deti, Uvedený prídavok jej podľa uvedených správ bol odňatý od 1.2.2013 na základe doloženého potvrdenia Finanzamt Hollabrunn Korneuburg Tulln - Rakúsko o vyplácaní prídavku na deti z Rakúska, ktorý matka úradu doručila 31.7.2013. Na základe uvedeného úrad matke potvrdil formulár E 411 a formulár E 401. Podľa správy Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže z 6.3.2014 ich partnerský orgán v Rakúsku uviedol, že nie je kompetentný podávať informácie ohľadne prídavkov v Rakúsku.

Podľa správy Sociálnej poisťovne sa matka v registri poberateľov nemocenských dávok a dávok v nezamestnanosti nenachádza. Podľa daňového priznania matky za rok 2012 táto mala celkový príjem v sume 6950,--Eur, čo v prepočte na mesiac predstavuje sumu 579,16 Eur a výdavky v sume 2780,--Eur, ktoré si uplatňovala percentom z príjmov, čo na mesiac predstavuje sumu 231,67 Eur. Podľa vlastnej výpovede matky táto dosahuje toho času čistý príjem vo výške 525,-- Eur.

Zo správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny F.F. O. X., P. T. vyplynulo, že otec maloletého nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie a nie je ani poberateľom žiadnych štátnych sociálnych dávok, príp. dávky v hmotnej núdzi. Podľa správy Sociálnej poisťovne sa v registri poberateľov nemocenských dávok a dávok v nezamestnanosti nenachádza. Zároveň podľa tejto správy je otec poberateľom invalidného dôchodku, ktorý mu bol za rok 2013 vyplácaný vo výške 247,70 Eur mesačne. Podľa ním súdu predloženého prehlásenia o mesačnom príjme z 8.10.2013 (č.l. 39 spisu), je mu tiež zasielaný dôchodok z ČR v sume 46,56 Eur mesačne. Otec zároveň v tomto prípise deklaroval svoje výdavky a to v sume 200,--Eur mesačne na náhradné ubytovania a stravu, 30,--Eur mesačne na lieky, 30,--Eur mesačne na hygienické potreby, 125,--Eur mesačne na splátky pôžičky, 12,--mesačne na telefón a 15,--Eur mesačne na cestovné. Okrem toho deklaroval ročný náklad v sume 600,--Eur na právneho zástupcu.

Z rozsudku tunajšieho súdu sp.zn. 4C/162/2013-20 zo dňa 13.6.2013 vyplynulo, že otec maloletého bol zaviazaný prispievať na výživu svojej dospeljej dcéry Y. výživným vo výške 40,--Eur mesačne počnúc od 13.5.2013 vždy do 15.dňa v mesiaci vopred k jej rukám a zároveň zaostalé výživné za mesiace máj a jún 2013 vo výške 80,--Eur súd otcovi umožnil splatiť dospeljej dcére v mesačných splátkach po 10,--Eur spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok v prípade neuhradenia čo i len jednej z nich. Zároveň ho zaviazal uhradiť na účet právneho zástupcu jeho dcéry trovy konania v celkovej výške 396,40 Eur. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 13.2.2014 potom čo bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8Co/83/2013-63 zo dňa 27.1.2014, ktorým zároveň otec maloletého bol zaviazaný na účet právneho zástupcu jeho dcéry zaplatiť trovy odvolacieho konania v sume 184,37 Eur do 6 mesiacov od právoplatnosti uvedeného rozsudku.

Z spisu tunajšieho súdu sp.zn. 16C116/2012 pripojeného k spisu 1C/23/2013 vyplynulo, že uznesením sp.zn. 16C/116/2013-16 zo dňa 28.12.2012 bolo nariadené predbežné opatrenie, ktorým sa otcovi maloletého nariadilo, aby dočasne nevstupoval do rodinného domu v F. F.É. Č. XXX, nehnuteľnosť zapísaná na liste vlastníctva č. XX M. Ú. F., P. O. P. Č.. XXX, R. R. O. P. P. Č.. XXX - zastavané plochy a nádvorja o výmere 249 m² a pozemok parcela číslo XXX - záhrady o výmere 369 m². Zároveň týmto predbežným opatrením bolo nariadené matke, aby v lehote 30 dní od doručenia tohto uznesenia podala na súd návrh na začatie konania o obmedzenie alebo vylúčenie užívacieho práva odporcu k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam. Z odôvodnenia uvedeného uznesenia ako i z obsahu tohto spisu vyplynulo, že jeho súčasťou bolo aj Potvrdenie o vykázaní otca maloletého zo spoločného obydľia, vydané dňa 27.12.2012 Obvodným oddelením PZ v T., P. Č.. D.-F.-D.-P.-/.. Toto potvrdenie otec maloletého odmietol podpísať a prevziať a neodovzdal kľúč od spoločného obydľia policajtom. Zo Záznamov pod č. D.-F.-D.-P.-XXX/XXXX o podaní oznámenia podľa § 59 ods. 3 Zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a o podaní vysvetlenia podľa § 60 ods. 2 citovaného zákona zo dňa 27.12.2012 Súd v uvedenom konaní mal preukázané, že skutočne polícia bola privolaná do rodinného domu účastníkov v čase okolo 23:00 hod. dňa 27.12.2012. Matka maloletého podala oznámenie o priestupku proti občianskemu spolunažívaniu a skutok opísala v podstate rovnako ako v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Z jej návrhu vyplynulo, že v noci 27.12.2012 otca maloletého došiel do spoločného rodinného domu s úmyslom riešiť otázku rozvodu a to pod vplyvom alkoholu a došlo k incidentu, keď otca maloletého začal na matku maloletého slovne útočiť, vytrhol jej z ruky mobil, zápasil s ňou a vyhrážal sa, že jej rozbije ústa. Keď jej chceli pomôcť deti, zaútočil aj na nich. Keď sa zahnal na syna, tak rozbil luster v kuchyni. Privolaní príslušníci polície sa ho snažili upokojiť, no nepomohlo to, preto mu boli nasadené putá a bol odvezený na Obvodné oddelenie PZ T.. Zároveň bolo matke maloletého vydané políciou potvrdenie o vykázaní otca maloletého zo spoločného bydliska. Otec maloletého pri podaní vysvetlenia uviedol, že na uvedenej adrese býva a čo dnes robil svojej manželke a deťom nikomu vešať na nos nebude, nič nebude hovoriť a všetko odmieta.

Z spisu tunajšieho súdu sp.zn. 1C/23/2013, vo veci vylúčenia otca maloletého z užívania nehnuteľnosti, vyplynulo, že uvedené konanie dosiaľ nie je právoplatne ukončené.

Z spisu tunajšieho súdu sp.zn. 15P/53/2013 vyplynulo, že rozvodové konania rodičov maloletého nebolo dosiaľ právoplatne ukončené.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa § 24 ods. 3 Zákona o rodine, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa §-u 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa §-u 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 372/2004 Z.z.)

Podľa §-u 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa §-u 62 ods.5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 300/2010 Z.z. a opatrenia MPSVaR SR č. 186/2013 Z.z. za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje počnúc od 1.7.2013 suma alebo úhrn súm 90,42 Eura mesačne, ak ide o zaopatrené nepľnoleté dieťa.

V čase vyhlásenia tohto rozsudku tak suma minimálneho zákonného výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa predstavuje čiastku 27,13 Eur na jedno nepĺnoleté nezaopatrené dieťa.

Podľa §-u 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa §-u 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Podľa § 100 ods. 3 O.s.p., ak je účastníkom konania maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihladne. Názor maloletého dieťaťa súd zisťuje prostredníctvom jeho zástupcu alebo príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, alebo výsluchom maloletého dieťaťa aj bez prítomnosti rodičov alebo iných osôb zodpovedných za výchovu maloletého dieťaťa

Súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že návrhu matky je potrebné vyhovieť, aj keď nie v plnom rozsahu.

Pokiaľ šlo o zverenie maloletého syna do osobnej starostlivosti matky, súd mal preukázané z vykonaných dôkazov, že rodičia maloletého toho času nežijú spolu a ani nevedú spoločnú domácnosť. Z týchto dôkazov tiež vyplynulo, že maloletý v súčasnej dobe žije s matkou, tá sa o maloletého riadne stará, vo výkone tejto jej starostlivosti neboli zistené doteraz žiadne nedostatky. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, aj s prihliadnutím na samotné vyjadrenie maloletého, preto súd tohto zveril do osobnej starostlivosti matke.

Pokiaľ ide o výživné na maloletého, súd vychádzal z majetkových a príjmových pomerov oboch rodičov, ktoré sa mu podarilo zistiť, berúc do úvahy skutočnosť, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihlada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako je šatstvo, bielizeň, obuv, nájomné za byt a tiež potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov a potrieb, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, ako aj potreby súvisiace so zdravotným stavom, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v spoločnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Na druhej strane uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa je vždy limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov, pričom sú rozhodujúce predovšetkým reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä pracovnými príležitosťami primeranými vlastnostiam rodičov.

Matka pracuje ako opatrovatelka v Rakúsku, odkiaľ jej plynie príjem vo výške 525,--Eur mesačne v čistom. Z tohto príjmu uhrádza náklady na domácnosť na Slovensku a tiež finančne zabezpečuje ako na mal. Y. , Z. R. O. Y. Y. Y., ktorí obaja študujú mimo miesta svojho bydliska. S tým sú značne zvýšené výdavky , ktoré len v prípade maloletého Y. predstavujú pri úhrade za internát sumu cca 62,--Eur mesačne. Otec maloletého podľa oficiálnych potvrdení nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie a nepoberá žiadne štátne sociálne dávky. Je poberateľom invalidného dôchodku v sume 274,70 Eur mesačne a tiež mu plynie aj príjem z Českej republiky v sume cca 47,--Eur . Jeho preukázateľný príjem je tak na úrovni 322,--Eur mesačne. Má vyživovaciu povinnosť k dospelaj dcére , ktorá mu bola na jej návrh určená rozsudkom v sume 40,--Eur mesačne, pričom toto výživné bolo potvrdené aj odvolacím súdom. Otec absolútne neprejavuje žiaden záujem o maloletého syna a neprispieva na jeho výživu ani minimálnym zákonným výživným. Sám deklaruje svoje výdavky na ubytovanie a stravu sumou 200,--Eur mesačne bez bližšej špecifikácie prečo sú tieto náklady práve v tejto výške. Navyše deklaruje výdavky na advokáta v sume 600,--Eur ročne. Tieto výdavky nemožno považovať za relevantné a v žiadnom prípade tieto výdavky nemôžu mať prednosť pred jeho vyživovacou povinnosťou voči maloletému synovi.

Hodnotiac vyššie uvedené skutočnosti, berúc do úvahy odôvodnené potreby maloletého, ako aj potencionálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného otca a prihliadajúc na skutočnosť, že maloletý je toho času v osobnej starostlivosti matky, s ktorou žije v spoločnej domácnosti a teda táto osobná starostlivosť, ktorej sa maloletému nedostáva zo strany otca, musí byť príslušným spôsobom finančne kompenzovaná, a tiež berúc do úvahy že obaja rodičia v súčasnosti majú okrem mal. Y. ešte vyživovaciu povinnosť k nezaopatrenej dospelaj dcére Y., na ktorú má otec súdom určené výživné v suem 40,--Eur mesačne, ustálil súd výšku súčasného výživného zo strany otca na maloletého Y. vo výške 50,--Eur, a v prevyšujúcej časti súd návrh matky zamietol.

Súd priznal uvedené výživné počnúc odo dňa 1.1.2013, teda odo dňa, od ktorého matka žiadala priznať výživné , teda aj spätne pred podaním návrhu. Súd v danom prípade skúmal podľa § 77 ods. 1 Zák. o rodine existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa umožňujúcich zvýšenie výživného spätne pred dňom podania návrhu, teda od 1.1.2013, tak ako sa toho dožadovala matka maloletej. V tejto súvislosti poznamenáva, že sprísňujúca úprava možnosti priznať výživné, resp. zvýšené výživné pred dňom podania návrhu od oprávnených vyžaduje zodpovedný a včasný prístup k riešeniu tejto otázky, t.j. aby návrh na určenie, resp. zvýšenie výživného podávali bez zbytočného odkladu pri naplnení zákonných podmienok. Pokiaľ však z určitých dôvodov, ktoré možno posúdiť ako výnimočné, účastníci žiadajú o určenie, resp. zvýšenie výživného s časovým odstupom a v ich konaní nemožno vidieť snahu o zneužívanie tohto inštitútu, súd môže výživné priznať aj spätne. Relevantným dôvodom je najmä zdravotný stav oprávnenej osoby, ktorý jej zabránil včas uplatniť nárok, konanie, ktoré má znaky trestného činu spočívajúce v bránení uplatnenia nároku na výživné (vyhrážky, násilie) a pod. V danom prípade súd na strane matky takéto relevantné ospravedlňujúce dôvody zistil a a tieto vyplynuli jednak z výpovede maloletého syna a jednak zo spisu sp.zn. 16C116/2012 pripojeného k spisu 1C/23/2013 , v ktorom bolo uznesením sp.zn. 16C/116/2013-16 zo dňa 28.12.2012 nariadené predbežné opatrenie, ktorým sa otcovi maloletého nariadilo, aby dočasne nevstupoval do rodinného domu, potom čo sa dopustil násilného konania voči matke maloleté dieťaťa . Voči otcovi je v tomto smere aj vedené trestné stíhanie, ktoré je v štádiu konania na súde a dosiaľ nebolo ešte právoplatne skončené. za týchto okolností preto súd konštatoval, že žiadosť o priznanie aj spätného výživného počnúc od začiatku roku, od ktorého otec preukázateľne ničím neprispieva na výživu svojho maloletého syna má svoje opodstatnenie.

Vzhľadom k tomu, že súd rozhodol o určení výživného na maloletého syna za obdobie od 1.1.2013 vznikol otcovi do dňa rozhodovania o tomto nároku nedoplatok na výživnom za obdobie od 1.1.2013 do 31.3.2014 a to v celkovej výške 750,-- Eur, na úhradu ktorého súd otca zaviazal v mesačných splátkach po 30,-- Eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok v prípade neuhradenia čo i len jednej z nich. Tento nedoplatok bol vyčíslený ako súčet sumy určeného výživného pre mal. Y. za mesiace január 2013 až marec 2014 vrátane v určenej výške výživného v sume 50,--Eur mesačne. Keďže otec na maloletého za uvedené obdobie neuhradil žiadne výživné , konečná suma zaostaleho výživného tak predstavovala čiastku 750,-- Eur (t.j. 15 mesiacov x 50,-- Eur).

Uvedené zaostalé výživné bolo takto vyčíslené k 31.3.2014, nakoľko splatnosť jednotlivých opakujúcich sa dávok výživného bola určená na 15. deň v tom - ktorom mesiaci vopred a teda splatnosť za mesiac marec 2014 v čase rozhodovania súdu o tomto nároku už nastala.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. a účastníkom im náhradu nepriznal, nakoľko v danom prípade šlo o konanie, ktoré sa mohlo sa začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach v troch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 a ods. 2 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, trovy výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí, sumy uložené ochrannými opatreniami v trestnom konaní, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci. (Zákon č. 65/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov).